

ALBERT BERTRAN

sagnant tinta

DES DE MOLT ENDINS

'Ausencia de N', de Rafa Moreno, i 'Sense calcetes al calaix', del tàndem Sánchez-Arriaga, encaren el desamor amb diferents formes de poesia

El haiku (o haikú) és un poema japonès breu format per 17 síl·labes que es distribueixen en tres versos de cinc, set i cinc síl·labes respectivament. Aquesta seria la definició enciclopèdica, encara que perquè el rigor ens permetés entrar a la Britànica hauríem de parlar no de síl·labes sinó de mores, que equivaldrien a les síl·labes si no fos per algunes complicacions mètriques. Però ara no ens enfangarem en complexitats lingüístiques, perquè les que ens interessin aquí són les de l'ànima. ¿Què és un haiku en mans de Rafa Moreno? La felicitat i el dolor, la purpurina i el fang, el tot i el res en 17 cops de veu.

«Disset cops de veu per explicar què ets, què sents, què és l'altre per a tu... i aconseguir remoure, i remoure't, per dins», defineix l'autor. Disset cops de veu per encarar una pèrdua sentida (viscuda) com un avenc voraç, 1.037 per trobar un lloc on agafar-se. *Ausencia*

de N o 60 haikus para el fin del mundo (en realitat, 61) no està escrit: està sag-nat. El seu autor el va vomitar en 10 dies de desolació absoluta, 10 dies de supuració de ferides, 10 dies de busseig per profunditats a les quals només es pot arribar a pulmó. Va vomitar, es va alliberar, i es va dir: aquí està el meu dolor en brut, ara el treballaré.

SÍNTESI CREATIVA

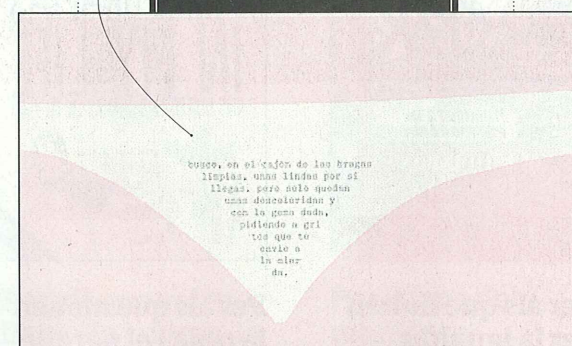
«Jo sempre he escrit poesia, en vers lliure, d'inspiració romàntica. Mai havia intentat publicar res, però vaig pensar que això sí que ho editaria, em vaig proposar que d'aquí sorgís un llibre. El primer». El haiku li va semblar la millor forma de modelar tanta emoció. «No concep cap expressió artística que no surti de les tripes. A la que procedeixi només del treball sempre li faltirà alguna cosa. Aquests textos eren tot al contrari: un buidat molt intens. Però perquè tinguessin valor literari calia polir-los, i vaig decidir fer-ho aplicant una tècnica que he atresorat en molts anys de dedicació al màrqueting i la publicitat: la síntesi creativa. El haiku era l'eina perfecta».

Aquesta mateixa experiència professional li deia que si volia que el llibre transcendís, havia d'aconseguir que funcionés com un artefacte en si mateix, com a objecte, gairebé. «Hi ha un terme japonès que resumeix el que jo pretenc aconseguir: *kansei*, que procedeix de *khan*, sensitivitat, i *sei*, sensibilitat. O sigui, fer que els sentits (el tacte del llibre, el seu disseny) ens arribin molt endins». La mida de butxaca (l'ànima en menys d'un pam) i la disposició dels haikus, que funciona com un compte enrere (*Transcurre igual / el Tiempo que el Olvido: / De atrás hacia ti*) però que també admet la lectura obrint el (mini) volum per qualsevol pàgina a l'atzar per paladejar sonoritats i silencis, són vehicles per a aquest viatge.

Un viatge en què el lector trobarà ecos de patiments aliens que li resso-

Busco, al calaix de les calces netes, unes de boniques per si arribes, però només en queden unes de descolorides i amb la goma donada, demanant a crits que t'envii a la merda.

Sense calcetes al calaix / Sin bragas en el cajón
M. ISABEL SÁNCHEZ VEGARA I AMAIA ARRAZOLA
EDITORIAL BRIDGE
96 PÀGINES. 14,90 EUROS

naran com a propis, i en què Moreno ha fos el seu jo amb el jo poètic. «Crec que el jo i el jo poètic som sempre la mateixa persona, però no ens donem permís per ser-ho. Jo acostumo a ser molt pudorós, però aquesta vegada m'ho he permès, perquè em venia de gust despullar-me. I perquè sentia que tenia alguna cosa per explicar».

¿Qui caracteritzava el màrqueting i la

publicitat com un món de gent de calculada superficialitat? ¡Caram amb les seves plomes quan miren cap endins!

«INTIMITATS D'UNA GENERACIÓ»

Les dues dones que hi ha darrere d'un altre llibre frugal però profund, d'una altra mirada al desamor, procedeixen de la publicitat. L'escriptora María Isabel Sánchez Vegara converteix en píndoles de versos prosaics o de prosa versificada (ves a saber!) un passeig des del jo-podré-amb-això fins al ves-te'n-a-pastar-fang, passant pel ni-amb-tu-ni-sense-tu i el dona'm-verf-que-vull-morir, i la il·lustradora Amaia Arrazola les encapsula en una col·lecció de calcetes pintades que, depenent de l'estat d'ànim, poden ser picardioses, funcionals o del matapassions color carn. «Cors trencats, calces destrossades i les intimitats de tota una generació». Així defineixen les seves autores *Sense calcetes al calaix*: 40 microtextos que Sánchez Vegara havia arraconat, precisament, en un calaix després d'una mala experiència i del qual es van escapar després d'una trobada amb Arrazola el Nadal de fa un any.

Com en el llibre de Moreno, hi ha una successió, un ordre, però un podria posar la mà i treure unes calces a l'atzar, posar-se-les i que li quedessin clavades. Perfectes. Encara que fos un home, perquè homes i dones podem reconèixer-nos en la quotidianitat d'haver estat «entretinguda a la cuina. Fins que aquella ceba es va posar a plorar» o haver captat la veritat d'una bufetada («em vaig treure la bena i em van caure els ulls»). D'acord, la llibertat (¿anarquia?) de la manera de versificar del tàndem Sánchez-Arrazola no té res a veure amb la mil·limetrada mètrica de Moreno, però podem considerar que estem, si no davant llibres germans, almenys cosins. Comparteixen sang, la que brolla quan un no té por de mostrar el que és i el que sent. D'escriure des de molt endins. —